

Így emlékeznek tagtársaink 1956-ra

Miskolc, 1956

A barátom megkért, hogy írjam meg, mi is történt a miskolci egyetemen az 1956. évi forradalmi napokban. Először vonakodtam, hiszen megírták már azt részletesen mások. Először, mint ellenforradalmat az „Ez történt Borsodban” című két kötetes gyalázkodó műben, majd az „Utána néma csönd” című, dokumentumokon alapuló, a Történelmi Igazságtételi Bizottság kiadványában.

Végül is az győzött meg az írás szükségességéről, hogy mérnöktársaimmal éves rendszerességgel találkozási még mindig tudunk egymásnak újat mondani a „dicsőséges szép napokról”.

Most nem a történések naplószerű, időrendi felsorolását adom, hanem arról a lelkesedéssel kívánok írni, amely áthatott mindnyájunkat azokban a napokban. Fiatalos hevületünkben egyikünk sem gondolta, hogy amit teszünk, az hőstett, hogy a magyar nép a világtörténelem menetében, mint porszem, zavart okozhat.

A nemzeti összefogás, a fáradságot nem kímélő helytállás, az erkölcsi tisztaság ragyogó példáját mutatta 1956 a világnak.

Követeléseinkben legfontosabb helyet kapott a szabadság, természetesen fiatalos lelkesedésünkkel, diplomáciai érzékünk hiányában túlzónak, szinte megvalósíthatatlannak látszó követeléseket is megfogalmaztunk.

Minden egyetemista, egyetemi tanár, munkás, város- és falulakó polgár örült, vidám volt, mosolygott és tette a dolgát, önként vállalt feladatát (mi egyetemisták most átmenetileg a tanulás helyett). Aki nem akart részt venni a forradalomban, hazamehetett „az anyukája szoknyájához”, vagy lustálkodhatott a diákszállóban. Ilyenekről nem tudok, de nem is egymás figyelmével voltunk elfoglalva, és senkit sem kényszerítettek a forradalomban való részvételre. Élveztuk a váratlanul ránk szakadt szabadságot, és felszabadultan, örömmel láttuk el a feladatunkat.

Napok alatt megalakultak az új önkormányzatok (Diákszálló, Nemzeti Bizottságok, munkástanácsok stb.), a rendet fenntartani és az élet zavartalan menetét

biztosítani kellett. Összefogott falu és város, munkás, paraszt, értelmiség és értelmiségi tanonc (egyetemista, középiskolás) a közös cél érdekében.

Megjavult a menza kosztja, a falukról teherautó-számra hozták az élelmet (tyúkot, libát, kacsát). Az egyetem vasúti vágányára egy kocsni nappolyi is érkezett. Ez is mutatja, hogy az 1956-os forradalom nemcsak az ifjúság vagy a munkásság, hanem az egész magyar nép forradalma volt.

Én először a városi és a megyei tanács épületét őriztem. Ott voltam akkor is, amikor egy elfogott ÁVH-s katona akasztását kívánta a lincshangulatú tömeg. (Ennek az volt az előzménye, hogy az ÁVH-laktanyánál a fegyvertelen tömegbe löttek.) Akkor parancsnokunk kérésére, fegyver nélkül, egyetemista sapkában és karszalaggal mentünk a tömegbe, próbáltuk lecsillapítani azzal, hogy majd a demokratikus bíróság fog dönteni a katona sorsáról. Ma már idős fejjel nem tenném meg, ismerve a tömeg lélektanát. Csak egy ember kiáltsa el magát: „kössük mellé” és a tömeg skandálja, mint a Bibliában „Barabást”. Utána a nyomdát őrző csoportba kaptam beosztást.

Úgy éreztük, hogy egyhamar rendeződik a helyzet, és életünk visszatér a rendes kerékvágásba, folytathatjuk tanulmányainkat. November 3-án hazautaztam szüleimhez, megnyugtattam őket, hogy nincs semmi bajom, és optimistán bizonygattam, hogy nemsokára helyreáll a rend. Este visszautaztam, mert reggel szolgálatba kellett állnom, de arra már nem került sor.

Az egyetemet az éj leple alatt szovjet páncélosok vették körül. Mint a visszaemlékezésekből tudom, a Diákszálló vezetői egész éjjel tárgyaltak velük (miközben az összes diákszálló-, fegyver-nyilvántartási iratot igyekeztek megsemmisíteni). Az oroszokkal megszületett a megegyezés, hogy nem lövünk. Ezt a hangosbemondó a diákszállóban közölte, de az épület tetején lévő géppuskásokhoz nem hallatszott fel, és a zűrzavarban senki nem értesítette őket.

Amikor a szovjet tankok hajnalban meg-

indultak a diákszállók felé, géppuska-sorozat fogadta őket. A válasz tankágyúzás, géppuska- és kézifegyver-sorozat.

Ez volt a november 4-i ébresztőnk. Az I. diákszálló, amelyben laktam, több ágyúlövést kapott, és a sorozatlövések után az ablaküveg félelmetes csörömpölése hallatszott a járda betonján. Utána néma csönd (a korábban hivatkozott könyv címe). A csendben meghallottuk a földszinti mosdóba bedobott kézi gránát sebesültjei, az ablakon becsapódó „dum-dum” robbanó lövedékek (nemzeti egyezmény tiltja használatát még háború esetén is) sérültjeinek jajgatását.

A támadásnak két halálos áldozata (azért írok áldozatot és nem hőst, mert nem fegyveres harcban estek el) és több sebesültje volt. Kiss Gábor I. éves gépészmérnök és Kölber Gábor I. éves bányagépész hallgatót álmában érte a halálos lövés. Reményt keltő, boldogabb jövőt ígérő fiatal életüket így zárta le az értelmetlen lövöldözést követő halál.

Az október 23-án megkezdődött erkölcsi megtisztulási folyamat november 4-ével lezárult. Következett egy zűrzavaros időszak, majd 1957 januárjában – akik itthon maradtunk – folytathattuk, befejezhattük tanulmányainkat.

A tanulást is zavarták a karhatalmisták nyomozásai és az előre kitervelt megtorlás, „a néma ellenállás megtörésének napja” 1957. február 20-a, amelyben, mint később kiderült, még salgótarjáni karhatalmisták is részt vettek. Ekkor nyílt ki a szemünk és vetjük észre, hogy bizony, akik köztünk jártak keltek a forradalmi napokban, nem mind érezték velünk együtt (nem voltak forradalmi érzésűek), figyeltek és jegyzeteltek. Jelentéseikkel, a KISZ nevében adott „káderjelentéseikkel” nem egy társunk jövőjét tették tönkre. Ez azonban már egy másik történet.

Az egyetem elvégzése után, a létszámcsoökkentés időszakban (racizás), nem volt könnyű dolog elhelyezkedni az „ellenforradalmár egyetemista” jelzővel.

Salgótarján, 2006. június 12-én.

Kúti István

Veszprém, 1956. október

(Emléktöredékek)

A nagy napok kezdetén, október 23-án este gyűlést hirdettek az akkoriban éppen újjáépített színházban a Veszprémi Vegyipari Egyetem tagjainak. *Straub Gyula* professzor elnökletével a diákság követeléseit taglalták a szónokok, kezdve az egyetemi autonómiától a szovjet csapatok kivonulásáig. Az esti Gerő-beszéd – ezt már a diákszállóban hallgattuk – más hangvételű volt, mint a színházbeli gyűlés. Másnap – negyedévesek voltunk – laboratóriumi gyakorlatunk volt, arról elmaradni nem lehetett, így az egyetemi épületben dolgoztunk. Ha jól emlékszem vissza, még 25-én reggel is bementünk az előadásra, bár már mindenki a budapesti eseményekről beszélt.

Ezután fölgyorsultak az események: megalakult a város forradalmi tanácsa dr. *Brusznyai Árpád* gimnáziumi tanár vezetésével (1957-ben ezért halálra ítélték), egyetemi hallgatótársaimból pedig – a katonai tanszék tisztjeinek vezetésével – megalakult a nemzetőrség. A városban tömeggyűlés volt, amelyen a lakosság és az egyetem követeléseit ismertették. Az egyetemi rádió a környékre sugárzott hírműsorokat az egyik ötödéves hallgató és egy adjunktus vezetésével. Közben megszervezték a rádióhíreket gyűjtő és feldolgozó csoportot, amely részben néhány nyelvet tudó hallgatóból, néhány adjunktusból és gépiróból állt. Ez a csoport a bel-

és külföldi rádióadók híreit hallgatta és adta tovább. Közönséges, kereskedelmi rádiókészülékekkel dolgoztak.

A városban egészen november 4-ig nyugalom honolt. Lényegében sehol sem raboltak ki üzleteket. Hallgatóink közül többen – élelmiszerszállítmányokat kísérve – felmentek Budapestre a szülőkhöz vagy rokonokhoz. A helyzet annyira javult, hogy november 4-én újra megkezdődött volna az egyetemi oktatás. De közben a városban levő diákszálló ablakából láthatuk, hogy 15-20 percenként egy-egy IL-18-as szovjet repülőgép landolt, illetve szállt fel a szentkirályszabadjai szovjet repülőtérről. (Akkor még nem tudtuk, hogy ekkor cserélték ki a hajmáskéri garnizont.)

Azután november 4-én hajnali fél 5-kor óriási repülőgépzaj mellett ejtőernyősök érkeztek Veszprémbe, akik a Balaton felől és Hajmáskérről indult csapatokkal egyesülve, három oldalról támadták a várost. Ahol mozgást észleltek oda lőttek, így egymásra is, aminek 5-10 szovjet katona esett áldozatul. A nemzetőrség – bár barikádokat emelt – látva az óriási túlerőt, nem vette fel a harcot.

Az egyik ejtőernyős szovjet tiszt érdeklődött (és kis híján agyonlőtt néhány hallgatót), hogy merre kell a Szuezi-csatornához menni, mert a levegőből már látták. Mikor megjegyeztük, hogy az a Balaton,

nem hitte és előkapta a pisztolyát, hogy ne hazudozzunk. Nos, ez is „élmény” volt.

Végül is az egyetemistákat és néhány oktatót a posta szentespincéjébe, majd onnan később a veszprémi várban lévő börtönbe kísérték (kb. 100-130 főt). November 8-án a cellákból név szerint mintegy 90 embert kiválasztottak, kevés kenyérral ellátva nyitott szovjet teherautókra fektették, és szovjet katonai őrizet mellett elszállították őket. Mint később kiderült, a Szovjetunióba, előbb Ungvárra (a börtönbe), majd Galíciába a sztriji börtönbe vitték őket. Decemberben a hallgatókat visszahozták Ungvárra, egyszer néhányukat kihallgatták.

Hat hét elteltével ponyvás teherautókon Ungvárról újra a veszprémi börtönbe szállították vissza a hallgatókat, ahonnan december 21-23. között csoportonként engedték szabadon őket. Az első éjszakát tanáraiknál töltötték, majd másnap megpróbálták hazajutni. Lényegében a börtönviselték karácsonykor már családi körben ünnepelhettek.

A megtorlás azonban 1957-ben folytatódott: március 15. és április 4. előtt több hallgatót őrizetbe vett a rendőrség, és kihallgatás után néhány nap múlva elengedett. Ilyen körülmények között fejeztük be évfolyamtársaimmal a hetedik majd a nyolcadik szemesztert.

✍️ – klug –

Ajkai fényképek 1956-ból

Két fényképet kaptunk egy ajkai kollegától. Elmondása szerint nem történt semmi különös a városban.

A tímföldgyári lakótelepen összeverődtek

az emberek. Őnjelölt szónokok mondták el mondanivalójukat. Az emberek elénekeltek a himnuszt, aztán elszéledtek. A két (közlésre talán alkalmas minőségű) fény-

kép a lakótelep egyik lakásából készült.

Érdekes lenne, ha valaki, aki emlékszik az eseményekre, írna néhány sort szerkesztőségünknek.

■ Nagygyűlés a lakótelepen a Casino előtt

■ Vidéki agitációra mennek a munkások a gyár portája előtti térről

Egyik tagtársunk mesélte a következő történetet

Október 23-a után néhány nappal nem halogathattam tovább a munkahelyem felkeresését. A Rákos-patak melletti lakásomból az egyik szomszédommal elindultunk Csepelre, ahol mindketten dolgoztunk.

Hosszúnak ígérkezett az út, hiszen a tömegközlekedés nem működött. A város központja felé közeledve egyre sűrűsödött a tömeg. Szórványos lövések dördültek, itt-ott valaki összeesett, de az emberek sétáltak tovább.

A Blaha Lujza téren hevert a Sztálin-szobor. Néhányan keményen dolgoztak rajta, kalapáccsal, vésővel; egyikük – akivel szóba elegyedtem – fémöntő volt. A Körúton haladtunk tovább, ahol már hosszú sorozatok is hallatszottak, egy erkélyen golyószóró, a József utcánál egy harckocsi is működött. Szívesen hazaindultam volna, de a társam bátran baktatott tovább.

Végül mégis javasolta, hogy menjünk át egy mellékutcába. Ott hirtelen vagy száz ember rohant velünk szembe, úgy

tűnt, hogy menekülnek. A szomszédra ez sem nagyon hatott. Én sem akartam gyávábbnak mutatkozni, így folytattuk a kalandos utunkat.

A zaj egyre vészjóslóbb volt, majd csörömpölő szovjet harckocsik száguldottak szembe velünk.

Eltűnni már késő volt, álltunk a járdán. A tankok ugyanolyan gyorsan eltűntek, ahogy jöttek, és ránk ügyet sem vetettek. A szomszéd mintha kicsit sápadt lett volna, és azt kérdezte, ne menjünk-e inkább haza. Én ingadozás nélkül helyesletem, és haza is mentünk.

Másnap találkoztam a szomszédaszonnyal, akinek Jóska öccse volt az újtársam. Elmeséltem neki, hogy mennyire lenyűgözött az öccse bátorsága. Elmosolyodva kérdezte, nem vettem-e észre, hogy az öccse szinte teljesen süket.

Meglepődtem, és megértettem, hogy a hősiességnek bonyolult okai lehetnek. Most már én is elég rosszul hallok, így nyilván sokkal bátrabb vagyok, mint ötven évvel ezelőtt.

Egyesületi közlemények

Változtatás nélkül közöljük a Kohászati Lapok 1956. november-decemberi számában megjelent közleményt.

1. Felhívjuk Tagjaink figyelmét lapunk mai számában megjelent Pályázati felhívások meghosszabbítása c. közleményére.

2. Értesítjük t. Tagjainkat, hogy Egyesületünk Elnöksége Lapunk utolsó számának megjelenése óta is többször ült össze az Egyesületünk vezetése, lapunk megjelentetése és a vidéki osztályainkkal való kapcsolatai érdekében. Ennek dokumentációjaként küldjük most megjelent összevont lapszámunkat annak megjegyzésével, hogy az elnökségi ülésen hozott ideiglenes határozatokról, melyek ősi Egyesületünk működésére vonatkoznak, tagjainkat a jövő számban – mihelyt erre az idő alkalmas lesz – részletesen fogjuk tájékoztatni.

3. Ez évi decemberre tervezett közgyűlésünket elhalasztottuk, ezt valószínűleg az 1. pontban megjelölt pályázati határidőt követő időben fogjuk megtartani Budapest, 1956. december hó.

Az Elnökség

■ KÖNYVISMERTETÉS

Bányászok és bányászvárosok forradalma 1956

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulójára augusztus 25-én Sopronban a Központi Bányászati Múzeum konferenciát rendezett. Ennek előadásai most a Központi Bányászati Múzeum Közleményei 5. számaként jelentek meg.

A vaskos, 377 oldal terjedelmű kötet 6 előadást tartalmaz, amely megynként mutatja be az 1956. október-novemberi eseményeket és az ezeket követő megtorlás néhány részletét.

Dr. Esztó Péter előszó helyetti ajánlásában rámutat, hogy négy évtizeden át hallgattak a hősokról, az áldozatokról, a célokra és a megtorlás igazi körülményeiről. Ez a kötet sajátosan a bányászat és a bányász emberek szemszögéből mutatja be a forradalom célkitűzéseit, eseményeit és a bányászok aktivitásának következményeit.

A kötet anyaga bemutatja Baranya, Komárom, Nógrád és Veszprém megyékben, valamint a borsodi térségben a bányászok

részvételét a forradalomban, a munkástanácsokban és a forradalom által létrehozott intézményekben. De bányászaink a forradalom alatt sem feledkeztek meg kötelességükről, és az egész időszak során gondoskodtak a lakások, kórházak és más középületek fűtésének szénellátásáról.

A forradalom leverése utáni megtorlás a bányászokat sem kímélte. Nagyszámú bányászra hosszú évekre szóló büntetéseket szabtak ki, aminek eredményeképpen alacsony beosztásban, a bányákban is dolgoztatták őket.

A kötetnek külön érdekessége, hogy Veszprém megyére vonatkozóan rendőrségi kihallgatási jegyzőkönyvek részleteit adja közre az 1956–1958 közötti időszakból, illetve rendőrségi bizalmas jelentések részleteit mutatja be ugyanezen időszakban.

A kötetben közölt utolsó előadás a „Példaképek lázadása?” címet viseli. Akkoriban a bányászok voltak a munkásság példaké-

pei. A közlemény a bányásztársadalom 1945–1956 közötti átalakulásából kiindulva tájékoztat a forradalomba való átmenetről, a bányásztársadalom részvételéről a forradalomban és az ezt követő konszolidálásban. Táblázatosan közli e tanulmány végén a forradalmi részvételükért halálra ítélt, illetve elítélt bányászok adatait (23 fő).

Végül az egész kötetet egy 1956–1963 közötti időszakra szóló időrendi áttekintés zárja le, amelyet Bircher Erzsébet állított össze.

Az illusztrációkkal ellátott kötet jó áttekintést ad a korabeli (dokumentált) eseményekről, és megkísérli objektíven bemutatni, illetve tárgyalni a felgyorsult történéseket. Olvasmányos, felemelő, helyenként megrázó élményt ad a kötet elolvasása, ami azonban mindenki számára érdekes képet nyújt 1956 bányászokat érintő eseményeiről.

ok

Szép volt, jó volt, talán igaz sem volt...

Könnyű a hagyományok ápolása, ha van néhány lelkes ember, aki elvégzi a hagyományápolással járó, sokszor hálátlan munkát. A fémkohászati szakosztálynál szerencsénkre vannak ilyen lelkes emberek, a tagság fogadóképes, a szponzorok magukénak érzik a szakosztályt és hagyományait. Így aztán 2006. március 10-én ismét összegyűlhettünk az immár hagyományos ünnepi kibővített vezetőségi ülésre az OMBKE Fő utcai tanácstermében.

Petrusz Béla szakosztályi elnök rövid megnyitójában üdvözölte a megjelenteket, külön köszöntötte az új jogi tagvállalatunk vezetőjét és tulajdonosát, *Antal Bélát*, aki érdekes előadás keretében mutatta be kemencetervező, -építő és -gyártó vállalatát.

Ezt a megemlékezés percei követték: Az ülés résztvevői egyperces néma felállással emlékeztek meg váratlanul elhunyt tiszteleti tagunkról, *Jánosi Miklósról*, az inotai helyi szervezet „örökös elnökéről”.

Ezt követően *Hajnal János* szakosztályi titkár számolt be az elmúlt év eredményeiről, az alábbiak szerint:

1. Statisztikai és gazdálkodási adatok

- A szakosztály létszáma 10 fővel csökkent (Csepel, Inota), a létszám 404 fő.
- A 2005. évet 6 216 e Ft árbevétellel és 3 979 e Ft kiadással zártuk. A 2 237 e Ft-os egyenleggel a szakosztályok között messze kimagasló eredményről számolhatunk be. A bevételeink 1 576 e Ft szakosztályi bevételből és 4 440 e Ft tagvállalati támogatásból származnak.
- 2006 februárjában új pártoló taggal tudtunk szerződést kötni: az Antal Kft. 2006-tól évi 100 e Ft-tal járul hozzá a szakosztályi bevételekhez.

2. A szakosztály jelentősebb rendezvényei

- Március 10.: Hagományörző szakmai nap és ünnepi vezetőségi ülés
- Március 30.: „Múlt, jelen, jövő” – szakmai nap a kohómérnökképzésről
- Április 22.: 50 éves a székesfehérvári helyi szervezet
- Május 6.: Ajkai szakmai nap
- Május 12.: *Sóltz Vilmos* sírjának megkoszorúzása
- Június 3-4.: XII. szigetközi tudományos szakmai napok
- Október 8.: IX. *Mikoviny Sámuel* Általér vízitúra

- Október 14.: 30 éves a kecskeméti helyi szervezet

- November 9.: Megemlékezés a Bányászhimnusz szerzőjéről Kálózson

3. A szakosztály tevékenységének általános értékelése

A múltbéli hagyományokon túl az elmúlt évtizedben kialakított hagyományainkat követtük ebben az évben is.

Új színfolttal gazdagodott a szakosztály: a budapesti helyi szervezet újjáalakulásával egy aktív, gazdag programsorozatot kínáló szervezet működik.

Az idei évben is sikerült új pártolótagot szereznünk, és ezt a kört – reményeink szerint – sikerül tovább bővíteni. Munkánkat a jövőben is hasonlóan kívánjuk folytatni a fiatalok fokozottabb bevonása mellett.

Ezután ismertette a 2006-ra tervezett rendezvénynaptárt. A szakosztály jó munkájának tudható be, hogy több esetben nehéz volt egyes rendezvények ütközésének megelőzése.

A hivatalos részt a történelmi megemlékezés követte: *Dánffy László*, a kecskeméti szervezet elnöke a márciusi tradíciót ápolva az 1848-as szabadságharcról tartott érdekes, nagyon tárgyilagos előadást. Kitért az akkori eseményeket befolyásoló külső tényezők rövid ismertetésére és a nemzetiségek szerepére.

Puza Ferenc Emőd Gyula önéletrajza alapján adomákkal fűszerezve mondott el részleteket a tíz éve elhunyt tiszteleti tagunk tanulságos szakmai életéről. Az önéletrajzot Emőd Gyula leánya rendezte sajtó alá, és *Sándor József*, a hazai öntészet kiemelkedő szponzora biztosította a megjelentetés költségeit. (Az életrajzi füzetet a fémkohász és az öntész szakosztály tagjai a szakosztály ajándékképpen térítés nélkül kapják meg.) Emőd Gyula leánya és özvegye megköszönte, hogy a szakosztály ápolja édesapja, ill. férje emlékét, és további eredményes munkát kívántak a hagyományápolás terén.

A harmadik megemlékező *Horváth Csaba* volt, aki a 110 éves Csepeli Fémmű múltját ismertette egy-egy fontosabb esemény felvillantásával. Ehhez csatlakozva *Megay Oktáv*, a Csepel Fémmű felszámolója számolt be az általa végzett sikeres munkáról, és vázolta a cég jövőképét.

A megemlékezéseket *Csurgó Lajos*, *Csömöz Ferenc*, *Csák József* és *Várhelyi Rezső* hozzászólásai színesítették, majd ezután került sor a hagyományos ünnepi „csülkös bankettre”, melynek keretében vidám beszélgetés és kedélyes poharazgató következett.

Köszönet a rendezőknek illetve az előadóknak, és reméljük, hogy a márciusi ünnepi ülés hagyománya tovább él.

✍️ (Harrach – Hajnal)

A Glób Metal Kft.-nél

A szakosztály május 18-án tartotta idei második vezetőségi ülését. A házigazda a *Szabó Ferenc* és családja tulajdonában lévő Glób Metal Kft., az egyik legjelentősebb hazai ólom- és ónhulladék-feldolgozó és öntőde, a Tétényi Fennsíkon, a volt Mechanikai Művek területén.

Petrusz Béla szakosztályelnök üdvözlő szavait követően a program üzemlátogatással folytatódott. A hagyományos ólomöntési technológiákon túl megtekintettük az ólomlemez-hengerművet, majd a Miskolci Egyetemen együttműködésben készülő elektrolízisüzem félüzemi kísérleteit, valamint a korszerű minőségelemző labort.

A házigazda beszámolójából megtudtuk, hogy a társaság az elmúlt évben 100 t ólomöntvényt, közel 20 t ólomlemez és 103 t forrasztóönt gyártott, melyek termelési értéke mintegy 120 M Ft.

Az üzemlátogatást követően *Balázs László* számolt be a legutóbbi választmányi ülésről, majd *Hajnal János* titkár az április 7-én, a Miskolci Egyetemen rendezett VI. fémkohászati szakmai nap történéseiről és sikereiről. Egyúttal előterjesztette a VII. fémkohászati szakmai nap programtervezetét, melyet ezúttal a Dunaujvárosi Főiskolán terveznek megrendezni az ősz folyamán.

A vezetőségi ülés – a Glób Metal Kft. vendégeként – a nagytétényi Véndió étteremben a helyi szervezetek beszámolóival és programtervezeteik ismertetésével zárult. A vendéglátást ezúton is megköszönjük a vendégszerető házigazdáknak.

✍️ (H.J.)

Ajkai vezetőségi ülés

2006. szeptember 26-án a MAL Zrt. új székhelyén, Ajkán tartotta esedékes vezetőségi ülését a fémkohászati szakosztály.

Petrusz Béla elnöki megnyitója után Csende László divízióigazgató „A timföldgyártás jelene és jövője Ajkán” címmel ismertette az ajkai timföldgyártás napjainkig elért eredményeit, majd a jövőbeli gondokat, és elképzeléseket. Ismertette a MAL Zrt. timföldgyártási termékpalettájának változását, és bemutatta néhány érdekesebb berendezés fényképét. Az előadásból megtudhatták a hallgatók, hogy a MAL lassan ismét visszatér a timföldhöz, mint fő gyártási profilhoz.

A második napirendi pontban Csurgó Lajos az idei selmeci szalamanderról számolt be, melyen sajnos pénzügyi okok miatt nem vett részt sem magyar zenekar, sem magyar mazsorettszoport.

A jelenlévők Hajnal János titkár vitavezetésével részletesen megbeszéltek az október 20-ra tervezett dunaujvárosi fémkohászati szakmai nap előkészületeinek ál-

lását, és értékelték a dunaujvárosi csoport jó munkáját, amelyről az egyesület vezetői egy korábbi, dunaujvárosi közgyűlésen is meggyőződhetnek. Az évenkénti két szakmai nap gondolatát (Miskolcon is, Dunaujvárosban is) a vezetőség nem tartotta indokoltnak és kellő eredményességgel megoldhatónak.

A helyi szervezetek beszámolóiból ismét meggyőződhattunk, hogy a központi gazdasági gondok ellenére a bázis jól dolgozik. Közös rendezvények, üzem- és múzeumlátogatások teszik változatossá az egyesületi életet. Székesfehérvárott, Kecskeméten, Ajkán, Inotán, Dunaujvárosban voltak sikeres rendezvények. (Kár, hogy ezekről a BKL számára nem készülnek beszámolók. Szerk.) Az érdekes javaslatok között szerepelt Ópusztaszer meglátogatása. Széll Pál beszámolója bizonyította, hogy nagyobb kohászati háttér-üzem nélkül is lehet jó egyesületi munkát folytatni. Puza Ferenc javasolta, hogy az országos rendezvényeken, különösen a fi-

atalabb kollegák számára, ismertessük az egyesület történetét. Felvetődött a testvérvárosi kapcsolatok szorosabbá tétele Selmechánya és Székesfehérvár között és további kapcsolatfelvétel a többi egyetemi várossal. A kérdésben azonban az OMBKE-nek nincs illetékessége.

Az „egyebekben” Harrach Walter kérte a vezetőség állásfoglalását a BKL visszavonuló felelős szerkesztője utódjának jelölésére és a részben meglehetősen idős rovatvezetők mellé (és helyett) fiatal szerkesztők megbízását. Említette a nyomdával kapcsolatos gondokat, amelyek egy része sajnos változatlanul fennáll. Hatala Pál szóvá tette, hogy a magyar műszaki nyelvben – előadásokon és írott közleményekben egyaránt – sok olyan idegen szót használunk, melyekre van jó magyar szó is. Észrevételével egyetértve a BKL szerkesztősége pályázat kiírását tervezi a magyar műszaki nyelv szóhasználatának a megtisztítására.

✍ (HW)

KÖSZÖNTÉS

85. születésnapját ünnepelte

Dr. Sziklavári János

tiszteleti tag, okl. kohómérnök 1921. augusztus 3-án született Budapesten. Elemi iskoláit az Alföldön (Lajosmizsén, Ladánybennén, Örkényben), középiskoláit Budapesten végezte; a Piarista Gimnáziumban érettségizett 1941-ben.

Első munkahelye a Pesti Első Hazai Takarékpénztár, és egyidejűleg a Pázmány Péter Tudományegyetemen jogtudományt hallgatott. 1942-ben katonának hívták be – erdélyi illetősége révén – a kolozsvári 26. Tábori Tüzérsztyályhoz. A fronton tüzér felderítő tiszti szolgálatot teljesített. Hazaérkezése után a jogi tanulmányokat műszakira váltotta, és – MÁVAG ösztöndíjjal – 1950-ben kohómérnöki diplomát szerzett.

Mérnöki munkáját a diósgyőri acélműben kezdte, de a gyár egy évre átengedte az alakuló miskolci egyetemnek, ahol

előbb a Fizikai-kémiai, majd a Tüzeléstani Tanszéken tanársegédként dolgozott. Az év leteltével visszatért a gyárba, de még közel 40 évig részben félállásban, jobbjára meghívott előadóként a Vaskohászati Tanszék tagja maradt.

Munkahelyei: Diósgyőri Kohászati Üzemek 1952–73 (acélgyártó, kohászati építkezés üzemvezető, acélmű gyárrészlegvezető, főmetallurgus), KGM Tervező Irodái 1973–78 (főmetallurgus, generáltervező iroda vezetője), Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság 1978–89 (Nyersanyag és Kohászati Szaktitkarság vezetője, elnökségi tanácsadó).

1968-ban kandidátusi, 1985-ben akadémiai doktori értekezést védett. 1984-ben c. egyetemi tanári kinevezést kapott. 2000-ben a Miskolci Egyetem tiszteletbeli doktorrá (Dr.h.c.) nyilvánította.

Publikációinak együttes (társszerzővel is) száma közel 100.

Több kormány- és társadalmi kitüntetésben részesült, köztük: Munkaéremrend, A Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozata, Diósgyőr Aranygyűrűs

Dolgozója, Dunaferért Díj, Pro Facultate Ingeniariorum Metallurgiae, Eötvös Lőránd-díj, Akadémiai Díj.

Benkő Miklós okleveles könyvvizsgáló

1921. szeptember 1-jén született Szolnokon. Az érettségét követően, 1940 decemberétől katonai szolgálatot teljesített. 1945 novemberében

szerezte le mint tartalékos hadnagy és mint 90%-os hadirokkant.

A kohászattal 1948-ban került kapcsolatba a Weiss Manfréd Acélműben. 1971 és 1981 között a Csepel Művek Tröszt gazdasági tanácsadója volt. Ezen idő alatt az SZVT-ben tevékenykedett, ahol megkapta a Hevesi Gyula-emlékérmét és a Társasági Munkáért érmet. Kohászbarátaival és a vállalatokkal is folyamatos kapcsolatot tartott. Esetenként ez minisztériumi ellenőrzésekben való együttműködésben is jelentkezett.

Az OMBKE-be – mint a Csepeli Acélmű gazdasági vezetője – 1964-ben lépett be. Ezt a tagságát 1975-ig tartotta fent, majd 1998. január 1-jével megújította, mivel itt erősek a személyes kötődései.

Stefanek Béla 1921.

szepember 20-án született Ózdon. Itt végezte tanulmányait a Bányászati és Kohászati Szakiskolában 1935-től 1939-ig. 1939-től mestergyakornok, majd kohómester, fődiszpécser, műszakos üzemvezető és legmagasabb beosztásként a Kohóüzem üzemvezetőjeként dolgozott. Ebben az időszakban kiemelkedő termelési eredményeket és műszaki paramétereket produkáltak az ózdi kohók.

Munkája elismeréseként több mint húsz kitüntetést kapott: a Kiváló Dolgozó jelvényeken kívül Erdemes Kohász, Kiváló Műszaki Dolgozó, Kiváló Újító arany fokozat, Kiváló Munkáért, Kiváló Kohász.

Műszaki delegáció tagjaként járt Zaporozsecben, Makajevkában. Ez utóbbi kombinát vezetőivel szerződést írtak alá az általuk kikísérletezett és nagyszerűen bevált fúvóformák megvételére, amiknek későbbi bevezetése a hazai nagyolvasztóknál rendkívül gazdaságos volt. Alkalma volt tanulmányozni a Nova-hutai, a kassai, a galaci és a vajdahunyadi kombinátokat.

Ózd kulturális és sportéletében is jelentősen részt vett. Az Ózdi Olvasó Egylet (később Liszt Ferenc Művelődési Ház) a város kulturális centruma és az ózdi kulturális élet meghatározója volt. Művészeti vezetői ténykedése alatt 15 művészeti szakcsoport működött sikeresen. E területen végzett munkájáért a Szocialista Kultúráért kitüntetést kapta.

A sport területén a vívó szakosztály vezetőjeként tevékenykedett. A szakosztályból nőtt ki a világbajnok és olimpiai bronzérmes, 11-szeres magyar bajnok, Gertrúd lánya. A város elismerte munkáját, Társadalmi Munkáért ezüstérmét, és az 50 éves Ózderék oklevelet és plakettet adományozott számára. Sajnos minden elmúlt, amit szeretett, eltűntek a kohók, a gyár, megszünt a vívás, az Olvasó Egylet is.

Dr. Szőke László okl. kohómérnök, a műszaki tudomány kandidátusa, egyesületünk tiszteleti tagja 1921. július 20-án született Sopronban.

Kohómérnöki oklevelét 1943. október 19-én szerezte meg a JNMGE soproni karán. Itt lett adjunktus a Fémtechnológiai Tanszéken. 1946 augusztusában B-listázták. 1947-től a Weiss Manfred Acél- és Fémművek Rt. központi laborjában elemző vegyész, 1948 és 1952 között az acélhőkezelő üzemek helyettes vezetője, 1952 és 1957 között az elektroacélmű, majd 1965-ig a martin- és elektroacélmű gyárrészlegvezetője. 1965 és 1976 között a Vasipari Kutató Intézet igazgatóhelyettese, majd 1981-ig, nyugállományba vonulásáig a Magyar Vas- és Acélpipari Egyesülés tanácsadója volt.

1975-ben védte meg kandidátusi értekezését az acél olvadásának fenomenológiai vizsgálatáról. 1983 óta a Miskolci Egyetem Vaskohászattani Tanszékén címzetes egyetemi tanár.

Korszerű edzhetőségi vizsgálatokat vezetett be a hazai iparba. Optimális ötvözőfém-visszanyerést biztosító, oxigént is alkalmazó metallurgiai rendszert alakított ki nemesacélokra. Hazánkban elsőként valósította meg a folyékony acél vákuumozását. Kezdeményezte a gyorsacél- és csőgyári tuskók gyorshevítését. A diósgyőri kohászokkal együtt vizsgálta a fémesített pellet felhasználhatóságát elektrokemencében. Részt vállalt az EU elérhető legjobb technikákkal kapcsolatos referenciadokumentumainak hazai átültetésében. Oktató tevékenységet folytatott technikumtól a mérnöktovábbképző szintig.

Az OMBKE oktatási bizottságának 9 évig vezetője, a BKL Kohászat szerkesztőbizottságának 25 évig, az IUVSTA nemzetközi vákuummetallurgiai tanácsadó testületének 6 évig tagja. Két alkalommal UNIDO-szakértő. Több mint 90 szakcikk és 22 könyv szerzője, ill. társszerzője.

Az OMBKE-nek 1944 óta tagja, 1988 óta tiszteleti tagja. A Munka Érdeméremnek, az Amerikai Vákuum Egyesület elismerésének és számos kitüntetésnek tulajdonosa.

80. születésnapját ünnepelte

Görög Márton okl. kohómérnök 1926-ban született Sopronban. 1944-ben iratkozott be kohásznak, és 1948-ban szerzett kohómérnöki oklevelet.

Édesanyjának, tisztiozvegyként elvették a nyugdíját, ezért elfogadta a Prosztr professor úr által felajánlott demonstrátori állást. Két hónapig járt az Általános Kémia Tanszékre, mire kiderült, hogy az MDP nem járul hozzá kinevezéséhez. Ugyanezért a magyar kohászati vállalatok sem vették fel.

1949-ben került az orosz vezetés alatt álló Soproni Vasöntödébe üzemmérnöknek, az egyetlen helyre, ahol a pártszerveknek nem volt vétőjoga.

1951-ben osztályvezetőnek nevezték ki. Ezután behívták az ÁVO-ra azzal, hogy főmérnöke leváltása érdekében (ez akkor Recsket jelentette) működjön együtt velük és szolgáltatson ellene adatokat. Ezt megtagadta.

Az 1956-os forradalom első napjaiban a munkástanácsba választották. 1957 februárjában 10 hónapra internálták, és erre hivatkozva állásából fegyelmeivel elbocsátották. Utána néhány barátja igyekezete ellenére sem sikerült a REF alól felmentést kapnia vidéki öntödei állásvállaláshoz.

Sopronban két évig az erdőben és az ERTI-nél segéd munkásként dolgozott. 1959 őszén a petőházi cukorgyárba vették fel műszerésznek, majd energetikus lett.

1963-ban került a Vaskut öntödei osztályára, 1970-ben kérésére áthelyezték a Kohászati Szabványosítási Központhoz. Innen ment nyugdíjba osztályvezetőként, 1988-ban.

Pálovits Pál okleveles kohómérnök, egyesületünk fémkohászati szakosztályának tagja július 19-én ünnepelte 80. születésnapját.

Sopronban született 1926-ban, és a bencés gimnáziumban érettségizett. Kohómérnöki oklevelét 1948. október 25-én szerezte meg. Még az év novemberében a Tatabányai Alumíniumkohó üzemmérnök lett, ahol eljegyezte magát az alumíniumkohászattal. 1951–54-ig az Inotai Alumíniumkohó főmérnökeként az új kohó létesítését és sikeres üzembe helyezését irányította. 1954–59 években az ajkai alumíniumkohó főmérnöke, majd 1963-ig

csoportvezető főmérnök a NIM Színesfémipari Főosztályán. 1964-ben az akkor létesült Magyar Alumíniumipari Tröszt (MAT) kohászati főtechnológusaként az alumíniumkohók termelését és fejlesztését irányította. 1965-től 10 évig ismét Ajkán dolgozott a kohógyárrészleg vezetőjeként. 1974-től 1991. évi nyugdíjba vonulásáig ismét a MAT-ban működött mint az alumíniumkohászat területi főmérnöke.

Tevékenységet a fejlesztés vezérelte, így jelentős szerepe volt az új felsőtüskés kádtípus technológiájának kidolgozásában és fejlesztésében, az anódok és katódok minőségének javítására irányuló kutatások, kísérletek irányításában, az alumíniumkohók nehéz fizikai munkájának gépesítése terén. Az általa kifejlesztett kéregtörő gépeket ma is alkalmazzák. 1970-ben Ajkán létrehozta az alumínium kokillaöntéstartó, előkészítve az 1980-ban üzembe helyezett 3000 t/év kapacitású, modern, automatizált nagynyomású formaöntődét.

Széleskörű mérnöki munkásságát újításai, szabadalmi és szakirodalmi publikációk tükrözik.

Az OMBKE-ben 1950 óta tevékenykedik. Tizenegy évig az ajkai helyi szervezet titkára, 1975 óta a fémkohászati szakosztály vezetőségének tagja. 1995 óta a fémkohászati történelmi szakcsoportban tevékenykedik. Elkészítette a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem soproni kara elhunyt professzorainak sírkataszterét a soproni, budapesti és a dunántúli temetők vonatkozásában.

Szakmai és egyesületi munkáját több kormány- és egyesületi kitüntetés adományozásával ismerték el.

Unger Ervin aranyoklevelés kohómérnök 1926. július 17-én született Sopronban. Iskoláit itt végezte, a bencés gimnáziumban érettségizett. Kohómérnöki oklevelét 1948-ban szerezte.

Pályafutását 1948. november 15-én kezdte meg Ózdon, 15 évig a hengerművekben dolgozott, az utolsó 8 évben a finomhengermű gyárrészleg vezetőjeként. Ezt követően a technológiai és kutatási főosztály, majd a műszaki fejlesztési főosztály vezetője volt. Sokat foglalkozott a hengerek kapacitásnövelési lehetőségeivel,

geivel, gépesítéssel és termelés-szervezési kérdésekkel is. Irányítása alatt folyt a folyamatos acélöntőmű és a rúd-dróthengermű beruházásának előkészítése.

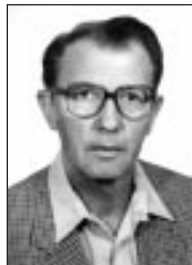
1960–75 között tagja volt az Európai Üregezők Munkaközösségének, ahol előadásokat is tartott. 1975–80 között a Magyar Vas- és Acélipari Egyesülésben dolgozott. Ez idő alatt a KGST Vaskohászati ÁB hengereltáru albizottságának elnöke és az Intermetall termékcseremunkabizottság vezetője is volt.

1980-ban a Metalimpexhez került a távlati fejlesztési főosztály vezetőjeként, 1985–88 között pedig a vállalat bécsi lemezfeldolgozójának műszaki vezetője volt. 1988. október 6-án nyugdíjba ment. 1998-ban a Miskolci Egyetemen aranydiplomát kapott.

Az OMBKE-nek 1949 óta tagja. Az ózdi helyi szervezetnek 1970–74-ben elnöke volt. Aktívan részt vett a hengerészkonferenciák szervezésében. 1975–83 között a hengerész szakcsoport elnöke és a vaskohászati szakosztály vezetőségi tagja volt. 1989-ben 40 éves, 1999-ben 50 éves tagságért Sóltz Vilmos-emlékérmeket kapott.

75. születésnapját ünnepelte

Gruber Imre oklevelés kohómérnök 1931. július 26-án született Győrben. Középiskoláit a győri bencések-nél végezte, 1950-ben érettségizett. A Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen technológus szakon kapott oklevelet.

1956-ban kezdett dolgozni a Csepeli Csőgyárban üzemmérnöki beosztásban. Főművezető, üzemvezető, gyáregység-főmérnök, majd gyáregység-vezető beosztásban dolgozott itt.

1973–78-ig a Csepeli Tervezőintézet irányító szervezője, 1978–80-ig a Csepeli Csőgyár főtechnológusa, 1980–83-ig a Csepel Művek Vasműve gyártmányfejlesztési főmérnöke volt.

1983–1991-ig, nyugdíjba vonulásáig a Magyar Vas- és Acélipari Egyesülés főtechnológusa, majd műszaki osztályvezetője, két év megszakítás után innovációs osztályvezető volt.

Jelentősebb szakmai tevékenységei: csőgyártási technológiák kreatív művelő-

je, csőgyártásról szóló előadásai, megjelent cikkei, a csőgyártó konferenciák (4) szervezése és kiadványai révén szakirodalmi alapokat segített lerakni, az acélcsőgyártó szakkönyvnek társszerzője volt. Foglalkozott a hiperbolikus csőegyengetés elméleteivel, kifejlesztette az új gáztömör hegesztett csövek gyártását és szabványosítását, valamint a hegesztett forrcsőív gyártását. Eredményesen vezette be a hegesztett precíziós kerék-párcsövek technológiáját és az új citromprofilú kardáncsökapcsoló megvalósítását. Számos kisgépesítést hajtott végre, a nagy Pilger-sori csőhővezető gépeinek összekötése.

Eredményes szakmai és társadalmi munkájának alapján hatszoros Kiváló Dolgozó, háromszor Kiváló Munkáért miniszeri kitüntetésben részesült.

1956–1991 közötti időben tevékenyen részt vett az egyesület életében, több szakbizottságban dolgozott. 1965–70 között a vaskohászati szakosztály titkára volt. 1978–80 között a csepeli helyi csoport titkári teendőit látta el. Aktív munkássága alatt a vaskohászati szakosztály vezetőségének tagja volt, valamint a csepeli helyi csoportnál is vezetőségi tagként tevékenykedett.

Pék Józsefné született Selmeci Ilona okl. kohómérnök 1931. szeptember 24-én Budapesten született. Középiskolai tanulmányait a budapesti Randler-Intézetben végezte. 1950–54 között a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem kohómérnök-hallgatója volt, 1954-ben kapott fémkohómérnöki oklevelet.

Első munkahelyén, a Fémötvöző Vállalatnál üzemmérnöki, majd laboratórium-vezetői munkakört töltött be. Számos újítás és új – elsősorban polarográfias – anyagvizsgálati módszer kidolgozása és alkalmazása fűződik nevéhez.

1967-ben – vállalati átszervezéssel – a Csepeli Fémű alkalmazásába került, ahol minőségellenőrzés-vezetői, majd Műszaki Ellenőrzési Osztály vezetői munkakört töltött be. Ezen munka keretében olyan korszerű anyagvizsgáló laboratórium kiépítését és műszerezését irányította, amely 1985-ben – az országban elsőként – került akkreditálásra.

A műszaki ellenőrzés fejlesztése során, 1986-ban a vállalat két gyáregységében (DIPFORMING és ESAB elektródagyártás) ISO 9002 szerinti minőségbiztosítás bevezetését irányította, sikeres auditálás és tanúsítás megszervezésével.

Résztvevője volt a Csepeli Fémmű gyártmányfejlesztő munkájának, aminek elismeréseképpen két alkalommal Nívódíj első fokozata szakmai kitüntetésben részesült és Kiváló Munkáért Érdeméremmel tüntették ki.

1990-ben történt nyugdíjazását követően minőségbiztosítási szaktanácsosként továbbra is a Csepeli Fémmű Rt. alkalmazásában maradván, részt vett a vállalat minőségbiztosítási rendszerének kiépítésében és TÜV tanúsításra való felkészítésében.

Az ISO 9001-2000 szabvány életbe lépését követően a Csepeli Dipforming Kft. minőségirányítási rendszere TÜV auditra való felkészítését irányította. Ezt követően – jelenleg is – minőségirányítási auditori munkát végez.

70. születésnapját ünnepelte

Hopka László okl. kohómérnök 1936. június 28-án született a Heves megyei Gyöngyöshalmajon. A gyöngyösi gimnázium után a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Kohómérnöki Karán végzett 1962-ben.

A Salgótarjáni Kohászati Üzemekben kezdett dolgozni technológusként az akkor a legmodernebbnek számító nyugatnémet gépekkel felszerelt hideghengerműben. Itt szinte minden beosztásban dolgozott, míg 1974-ben a gyárrészleg vezetésével

bízták meg. Az itteni munkássága idején számtalan új eljárást, új termékeket és korszerű technológiát dolgozott ki és vezetett be.

1974-ben az SKÜ műszaki igazgatójának nevezte ki az akkori Nehézipari Minisztérium. Tizenhárom évi műszaki igazgatói megbízatása idején a vállalat jelentősen bővítette értékesítését a hazai és az úgynevezett tőkés exportpiacon, számtalan gyártáskorszerűsítést és beruházást hajtottak végre.

1991-ben, az akkori törvényeknek megfelelően a vállalati tanács megválasztotta a cég vezérigazgatójának. Az SKÜ ebben az időben nagyon nehéz helyzetben volt, de négy év után – a közben Salgótarjáni Acélárugyár Részvénytársaság nevet felvevő cég – már újra nyereségesen működött. Az értékesítés megduplázása mellett újra számottevő gyártás- és gyártmányfejlesztést valósítottak meg. A jelentősebb beruházások közül a BNV nagydíjas LAFIL gyártást és azt a több mint 800 millió Ft-os Hyfert programot említjük meg, melynek kivitelezését nyugdíjba vonulása miatt az utódjára hagyta.

Sokszínű gazdasági munkája mellett a szakmával összefüggő társadalmi munkában is részt vett. 1964-től 6 évig az OMBKE salgótarjáni csapatának titkára, majd később több cikluson át az elnöke volt. Az egyesületen belül a hidegalakítási szakcsoport elnökeként szervezte meg, hogy több mint egy évtizedig Salgótarján legyen a nemzetközi hidegalakítási konferenciák házigazdája. Ezeket rendszeresen részt vett szakmai előadásokkal is. Cikkei jelentek meg a BKL-ben és más szakmai lapokban. Az MVAE műszaki szakigazgatói tanácsának elnöke is volt műszaki igazgató korában, majd vezérigazgatóként az MVAE igazgatótanácsa érembizottságának elnöke volt nyugdíjba vonulásáig.

Számtalan kitüntetésben részesült szakmai és egyesületi munkájáért.

Szél Ferenc mintakészítő, faipari technikus Hódmezővásárhelyen született 1936. július 2-án. Szülei földművelők voltak. Az általános iskola elvégzése után 1952-ben a Váci 204-es Öntőipari Iskolában mintakészítő szakmát tanult. Mestere *Bukovszki Imre* volt. 1954-ben szakmunkásvizgát tett, majd Hódmezővásárhelyen több kisebb vállalatnál dolgozott. 1960-ban nősült. Két családja van, leánya pedagógus, fia az apja mesterségét tanulta. 1962-ben a HÓDGÉP-nél (CSMGV) egy tíz fővel dolgozó mintakészítő műhelyt hozott létre. Hat tanulót nevelt és négy főt átképzett mintakészítőnek. Munkája jutalmul többször kapott Kiváló Dolgozói és egyszer miniszteri kitüntetést.

1966-ban a Budapesti Könnyűipari Technikumban faipari technikus oklevelet szerzett. 1970-ben mintakészítő iparigazolványt kapott, ettől kezdve fejlesztette műhelyét. 1982-ben a METRIPOND alumínium öntödéjének lett öntvénytechnológusa. 1991-ben korengedményes nyugdíjba küldték, ettől kezdve saját műhelyében dolgozik fiával, tanítványával és egy mintakészítő munkatárssal.

Munkakapcsolatban van a környező öntödékkel, ahová fa-, fém- ill. műanyag mintákat készít, kézi és gépi formázáshoz, valamint égetési anyagok gyárainak készítő égetési eszközök modelljeit.

Jubiláló tagtársainknak szeretettel gratulálunk, további jó egészséget és még sok békés évet kívánunk!

Az OMBKE budapesti szervezetei tisztelettel meghívják az egyesület tagjait, családtagjait és minden érdeklődőt

2006. december 4. (hétfőn) 17.00 órakor
a gellérthegyi Sziklatemplomban tartandó

SZENT BORBÁLA-NAPI SZENTMISÉRE

Eladó a Csepeli Cinköntő Kft.
a tulajdonos halála miatt.

A kft. tevékenységi köre:
cink-kereskedelem, alumínium nyomásos öntészet.
Érdeklődni **Gombár Jánosnénál**
(30/234-1426) lehet.

Tiszteletbeli kohásszá avatás Diósgyőrben

2006. június 8-án kedves ünnepség színhelye volt a DAM 2004. Kft. A diósgyőri vasgyár korábbi és jelenlegi kollektívája, a felsőháromi Kohászati Múzeum munkatársai tiszteletbeli kohásszá avatták dr. Dobrossy Istvánt, a miskolci levéltár igazgatóját.

A kohásszá avatással Dobrossy István annak a szakmai közösségnek lett a tagja, amelybe édesapja révén – a diósgyőri gyár nagy szaktudású mintaasztalosa volt – eddig is tartozott.

Bár a miskolci Meggyesalja utcán lévő szülői ház gyárhoz való közelsége, az ott-honi beszélgetések kapcsán a vasgyár szeretete mélyen beívódott gyermeki lelkébe, a tanárai által megismertetett és megszerettetett humán tudományok más, új dimenziókat jelentettek számára, a történelem, a néprajz felé irányították.

Tanulmányai befejezése után tanárai kérték, maradjon az egyetemen. A debreceni alma mater kedves közössége a tudományos munkájához kiváló környezetet biztosított, azonban a családi kör, a miskolci, Miskolc környéki kultúrtörténeti értékek hazavonzották. S mint általában azok a dolgok, amelyekkel az ember azonosítást érez, nagyon fontosá, szenvedéllyé válhatnak számára. Így vált fontosá, Dobrossy István élete meghatározójává Miskolc város múltjának kutatása és közkinccsé tétele.

Tudományos kutató munkájának eredményeit 750 publikációban adta közre, melynek jelentős hányada Miskolc történelmi múltjához kötődik.

Az általa írt művek:

- Miskolc képekben és írásokban,
- Piac, vásár sokadalom Miskolcon,
- A miskolci vendéglátás története 1745-1945,
- Az igazsi Miskolc

és még sorolhatnám népszerűsítő köteteit, melyekben nem csak a város középületeit, szobrait, diplomáit, iskoláit mutatja be, hanem megismerteti az érdeklődőt a város azon polgáraival is, akik saját korukban kiemelkedő munkát végeztek Miskolc arculatának alakításában.

Szolgálja a szakmát, amikor a modern történelemtudomány módszereit hasznosítja veles és lelkes amatőr kutatók bevonásá-

val monográfiák sorozatait szerkeszti és folyamatosan jelenteti meg.

1997-ben útjára indította a „Tanulmányok Diósgyőr történetéhez” című monografikus sorozatot. A legkiválóbb szakemberek *Baán István, Boros Árpád, Balázs József, Bessenyei József, Czeglédy Ilona, Csiffári Gergely, Jung János, dr. Kiss László, Kiszely Gyula, Kovács György, Lovász Emese, Marosvári László, Olajos Csaba, Porkoláb László, Sélei István, dr. Sziklavári János* közreműködésével Diósgyőr, Peregcs, a Garadna patak völgye, a vasgyári ipari és lakótelep történetének feldolgozása dr. Dobrossy István szakmai segítségével, támogató biztatásával készült. Közel 10 év alatt a sorozat 16 kötetre gyarapodott. Ezek a kötetek nemcsak településtörténeti, kultúrtörténeti dokumentumok, hanem a diósgyőri kohászati gazdasági működéséről, a vas- és acélgártás, az acélhengelés leghitelesebb és legfontosabb ipartörténeti bizonyítékai is.

Talán e vázlatosan bemutatott szakmai életút tanúsítja, hogy Dobrossy István időléptékével miért kellett 60 évnek eltelnie, hogy a vas gyártásáról alkotott elképzelései és a kötetek szerkesztése során szerzett alapos elméleti ismeretei a reális valósággal szembesüljenek.

A DAM 2004. Kft. acélmű üzemében *Melles András* ügyvezető igazgató és *Hunyor László* műszaki és termelési főmérnök, továbbá a kohászat korábbi és jelenlegi szakemberei körében a 446512 számú 41CrS4G minőségjelű adag gyártása során a szükséges acélgártói öltözetben tevőleges részesevé vált egy acéladag előállításának.

A munka befejezését követően a társaság tanácstermében *Melles András* ügyvezető igazgató méltatta dr. Dobrossy István gyárhoz való kötődését, és tiszteletbeli kohásszá avatását díszes oklevéllel is bizonyíthatóvá tette.

■ A balekavató szakestély résztvevői: dr. Kiss László, dr. Nyitray Dániel, dr. Dobrossy István, Pusztai Árpád, Melles András, Porkoláb László

Az ünnepségen résztvevők tudatában voltak annak, hogy egy történész-néprajzos számára akármennyire is lenyűgöző az acélgártás látványa, érdeklődése ettől szélesebb körű, kiterjed az emberi kapcsolatokra, a szakma kulturális hagyományaira és annak ápolására. Mindezek megismertetésére a gyári, üzemi ünnepséget követően *Boros Árpád* (aliasz Papó), kedves volt kollégánk borospincéjében a helyi adottságokat figyelembe véve „mini” balekavató szakestélyt tartottunk dr. Kiss László (aliasz Koma) elnökletével és dr. Nyitray Dániel (aliasz Hírharang) nótaintonáló közreműködésével. A befogadó gazda ételkülönlegességei és elismerten kiváló borai fogyasztása közben Dobrossy István „szenvendő” résztvevőként megismerhette a bányász-kohász-erdész szakmák vígsági szokásait, dalait.

A kötetlen beszélgetés során az ünnepelel elmondta, hogy terveit között sok olyan téma szerepel Miskolc történelmi múltjából, amit még meg akar írni és közre kíván bocsátani. Ezek közül nem kevés a vasgyár múltjához kapcsolódik.

Kedves Dobrossy István! Kívánjuk, hogy terveidet a város polgárai, a vasgyár volt és jelenlegi dolgozói örömeire maradéktalanul sikerüljön megvalósítanod. További szolgálatodhoz kívánunk hagyományos köszöntésünkkel Jó szerencsét!

✍ dr. Nyitray Dániel

Erdélyben jártunk

Sok-sok éve már, hogy a nógrádi bányászok és kohászok OMBKE szervezete családtagok részvételével szervezi meg nyári kirándulását. Idén ezt közkívánatra ismét Erdélybe szerveztük meg. Azért írhatjuk, hogy ismét, mert az 1994-ben létrejött közös szervezet az eltelt bő évtized alatt már több alkalommal ismerkedett Erdélyvel, természetesen mindig más-más részvételével.

Idén a résztvevők – no és pénztárcánk – kímélése érdekében éppen csak átugrottunk a határon, mintegy 100 km-nyire Nagyváradtól Kalotaszentkirályt terveztük szálláshelyül. Egyik tagtársunk már járt ott turistaként, és így volt ismeretünk arról, hogy itt már elég régóta az ún. falusi turizmus igényeit kielégítően fogadnak vendégeket – mint ott megtudtuk – szinte egész Európából.

Már az év elején elkezdtük az útiterv összeállítását és ennek megfelelően a szállások lefoglalását, és – mivel nyáron általában nagyon meleg tud lenni egy autóbuszban is – a modern technika lehetőségeit kihasználva egy „légkondis” buszt kötöttünk le.

Kellemes időben június 30-án indulunk el az Alföldön keresztül ezen útra, mivel csak kb. 350 km-re volt szálláshelyünk, nem kellett nagyon „rohanni”. Hazánk területén csak egy komolyabb megállót tartottunk, mivel az ártándi határátlépés után tartósabb megállót Nagyváradra ütemeztünk. Bár több pénzváltó jegyző Salgótarjánban is a román új lejt, kapni nem lehetett, csak ide tévedő turistáktól vesznek át esetenként ilyen pénzt, úgy, hogy ezzel csak a határnál tudtuk feltan-

kolni magunkat. Egyébként az általunk látogatott területen sok üzletben, no és az út menti árusok is, elfogadják a mi forintunkat is.

Nagyváradon megnéztük a régi városközpont nevezetesebb épületeit, és mentünk tovább Kalotaszentkirályra. A mai technikának köszönhetően minden levelezésünket e-mail kapcsolattal tudtuk elintézni, így annak közlését is, hogy kb. mikor érkezünk oda. A szállásunk végül is három családnál volt, ahol a jó, többnyire házi készítésű reggeliket és vacsorákat is elfogyaszthattuk. Az utolsó esti vacsorát költöttük el közösen egy régi csürből kialakított „étteremben”, ahol helyi táncosok adtak kis műsort és némi táncbemutatót, illetve ugyancsak odavalósi zenészek muzsikáltak nekünk. Nagyon sok dalt „közös előadásban”, azaz a csoport éneklésével adtunk elő.

A kalotaszegi látóvalókról részletesebb ismertetést nem adunk, hiszen ezt különböző, Erdélyről szóló útikönyvek is tartalmazzák. Nekünk a jobb tájékozódás érdekében mindhárom ott töltött napon volt idegenvezetőnk, akinek sok, általában kevésbé ismert ismeret és látóvalókat köszönhetünk. Így például Toroczkón megnéztünk egy ma is üzemképes kisebb vízimalmot, mely egyben kovácsműhely is volt valamikor, valamint egy kisebb „mágánmúzeumot”, amely anyagát egy idősebb asszony gyűjtötte össze egy üresen álló lakóházban, s szemléletesen mutatja az ott élők életét az elmúlt évszázadok alatt.

Nagy sétát tettünk a Tordai-hasadék távolról való megnézéséhez (autóbusszal

nem járható köves földúton), valamint az almásgalgói „Sárkányok-kertjéhez”.

Csak röviden felsorolva, hol is jártunk még: Kolozsvár a Házsongárdi temetővel, Nagyenyed, Körösfő, Bánffyhunad, Zilah, Zsibó – természetesen nem e sorrendben.

Az út tervezésénél és főleg a helyszíni megvalósulásánál sajnos nagyon oda kell figyelni a terület útviszonyaira: nem jobb és nem rosszabb, mint a közismert helyzet Romániában, legalábbis egyes utakon 5 km/óra is lehet az autóbusz sebessége, ha túl akarja élni a nagy kirándulást.

Utolsó reggel érzékeny búcsút vettünk házigazdáinktól, akik elmondták, hogy a mai körülményeknek megfelelően szeretnének minél több vendéget látni, mindent megtesznek a színvonalas ellátás érdekében, s minket is kértek, hogy e törekvésükben legyünk segítségükre.

Hazafelé még Bánffyhunadon néztük meg egy ott dolgozó fafaragóművész munkáit, többen elköltötték még a megmaradt új lejeiket, s végül még Nagyvárad újabb városrészét néztük meg és vettünk búcsút Erdélytől – de minden bizonnyal lesz még oda, ha más területre is utazásunk.

A hazai úton már vidámabban szaladt autóbuszunk, bár az út rekonstrukciója miatt nem zavartalanul. Utunk utolsó közös programja egy jó haluzsonna (korai vacsora) volt a Halászcserécsárdában Poroszlónál. Ezután már csak a leszállók igényei szerint álltunk meg, s sok szép emlékekkel is gazdagodva tértünk haza. Az úti nehézségeket hamar elfelejtjük.

 Liptay Péter

Személyi változások a Miskolci Egyetemen

Az egyetemi szabályzat szerint 2006. június 30-án *dr. Bessenyei Lajos* rektornak és *dr. Kaptay Györgynek*, a Műszaki Anyagtudományi Kar dékánjának lejárt megbízatása a lehetséges vezetői ciklusszámok kitöltése miatt nem hosszabbítható meg.

Az Egyetemi Tanács rektorrá *dr. Patkó Gyulát*, az előző ciklus általános rektorhelyettesét, a Műszaki Anyagtudományi Kar

Tanácsa dékánná *dr. Gácsi Zoltánt*, a Fém- és Tanszék egyetemi tanárát, dékánhelyettesé *dr. Kékesi Tamást*, a Metallurgiai és Öntészeti Tanszék egyetemi tanárát választotta meg.

Oktatási rektorhelyettesi kinevezést kapott szakterületünkről *dr. Szűcs István*, a Tüzeléstan Tanszék egyetemi tanára.

A vezetői tisztséghez rendelt felső kor-

határ elérése miatt vezetőváltás történt a Metallurgiai és Öntészeti Tanszéken is. *Dr. Károly Gyula* egyetemi tanár tanszékvezetői megbízatása lejárt. A Kari Tanács javaslata alapján tanszékvezetői megbízást kapott három évre *dr. Dúl Jenő* egyetemi docens. A tanszékvezető-helyettesi feladatokat ellátására *dr. Török Tamás* egyetemi docent bízta meg.

"Múzeumok Éjszakája" az Öntödei Múzeumban

Az év leghosszabb éjszakáján, Szent Iván éjjelén, a múzeumok már évek óta nyitva tartanak. Az Országos Műszaki Múzeum Öntödei Múzeuma 2006-ban először vett részt a Múzeumok Éjszakája országos rendezvénysorozaton. Az éjszakai programnak nagy sikere volt, 428 látogató kereste fel a múzeumot.

Abban a szerencsés helyzetben voltunk, hogy a Magyar Nemzeti Galériában rendezett sajtótájékoztatón a programunkat szemléltethettük. Székesfehérvári és budapesti kohómérnökökből verbuváltunk alkalmi dalárdát, akik a sajtótájékoztatón kohásznótákat énekeltek, miközben az „ünnepi italt”, a krampampulit kóstolhatták a jelenlévő újságírók. Ezzel az Öntödei Múzeum programja, de egyben a bányász-kohász hagyománytisztelet is nagyobb nyilvánosságot kapott.

Június 24-én este a múzeum parkjában a kihelyezett fáklyák, gyertyák, kerti padok vidám és egyben romantikus hangulatot varázsoltak.

Rendezvényünk „ attrakciója ” az volt, hogy a látogatók a bejáratnál kapott kóstolójegy ellenében megízlelhették a krampampulit. A nagy hősségre való tekintettel ezt most jégbehűtve tálaltuk. Munkatársaink a program teljes ideje alatt folyamatosan pótolták a sok gyümölcscsel, konyakkal és vörösborral készült italt.

A krampampuli élvezetéhez a selmeci időkből származó nóták éneklése szorosan kapcsolódik. Miskolci egyetemisták és

fiatal öntömérnökök tanították az érdeklődőknek a bányász-kohász nótákat egész éjjel, a program utolsó pillanatáig.

Kezdetben a múzeumot ismerő baráti és szakmai körök képviselői jöttek, később aztán egyre nagyobb számban érkeztek a múzeummal ismerkedni szándékozó látogatók, azok, akik tudatosan fűzték fel múzeumunk megtekintését tervezett programjukba.

■ Fotó készül az öntömesterekről

■ A fiatal kohászok alkalmi kórusa

gatók, azok, akik tudatosan fűzték fel múzeumunk megtekintését tervezett programjukba.

Az „Öntömesterré fogadjuk!” interaktív program keretében a kohászházba öltöztetett látogatókról fényképet készítettünk, és azt névre szóló oklevél kíséretében adtuk át. Bátortalan indulás után a beöltözésre vállalkozók száma egyre növekedett. Mind több látogató kezében volt ott az öntömesterről fényképezett oklevél, melyből összesen 118 készült.

A tárlatvezetés, a filmekbe történő betekintés egy-egy látogató részére hosszabb időt vett igénybe, hiszen már magára az épületre rácsodálkoztak. Tárlatvezetést a beharangozott óránkénti alkalmon felül a felmerülő igények szerint is tartottunk. A fotózás és a krampampuli kóstolása igen vendégmarasztaló volt.

Jóleső érzés volt, hogy látogatóink távozásukkor elbúcsúztak a múzeum dolgozóitól. Ez bizonyítéka, hogy itthon érezték magukat, és sok új ismeretre tettek szert. Többen kérdezték, hol lehet szavazni, mert ők a mi múzeumunk programját tartották a legjobbnak.

A Múzeumok Éjszakájára az Öntödei Múzeum anyagi támogatást kapott a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától. Az egyetemisták utazási költségeit pedig egyesületünk öntészeti szakosztálya vállalta, amit ezúton is köszönünk.

✍ Schudich Anna

Senki sem próféta a saját hazájában

Volt egy kislány, aki már gyermekként művésznak készült. Az út azonban göröngyös volt. Érettségi után nem vették fel a Budapesti Képzőművészeti Egyetemre. A Pécsi Egyetemen fejezte be irodalmi és művészeti tanulmányait. 1999-ben családját és barátait elhagyva Angliába költözött, majd beiratkozott a Heartgerley School of Fine Art művészeti iskolába, ahol két évig tanulta a szobrászatot és 2004-ban diplomát szerzett. 2006-ban kerül sor Varga Csilla szobrászművész első önálló londoni kiállítására.

Tehetségét felismerve a Magyar Alumíniumipari Múzeum is felajánlotta egy önálló

kiállítás megrendezését. Szeptember 12-én nyitotta meg Székely János Jenő, Varga Csilla első mestere a fiatal művésznő első önálló hazai kiállítását. A nagyszámú érdeklődő ízelítőt kapott a megnyitó művész szakmai életének nehézségeiről és a székesfehérvári kulturpolitika gondjairól. Aztán sor került a kiállító művész és alkotásainak rövid ismertetésére is. Végül a megnyitó művész saját gitárkísérettel egy angol dalt adott elő.

A szakmai megnyitó után a múzeum igazgatója, Kovács Istvánné üdvözölte a megjelent vendégeket és kívánt sok sikert

Varga Csillának további munkájához.

A jól összeválogatott anyag megtekintése után a megnyitó vendégei kedélyes beszélgetéssel fejezték be a kis ünnepséget és értékelték a látottakat.

Számunkra érdekes, hogy a felhasznált anyagokból az alumínium sem maradt ki.

Az öntött bronz- és alumíniumplasztikák magyarországi öntődében készültek.

A kiállítás méltó folytatása az eddigi időszakos művészeti tárlatoknak, amelyekkel a múzeum nagy mértékben hozzájárul a székesfehérvári kulturális élet élénkítéséhez.

✍ (H.W.)

KÖZLEMÉNY

a személyi jövedelemadó 2005-ben felajánlott 1 %-ának felhasználásáról

A többször módosított 1996. évi CXXVI. törvény 6.§-ának (3) bekezdésében előírt kötelezettségünknek eleget téve a következőkben adunk számot annak a

3 871 919 Ft, azaz Hárommillió-nyolcszázhetvenegyezer-kilencszáztizenkilenc forintnak

a felhasználásáról, melyről Egyesületünk tagjai és támogatói 2005. évben a 2004. évi személyi jövedelemadójukból az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület – mint közhasznú egyesület – javára rendelkeztek.

A teljes összeget az OMBKE alapszabályában rögzített közhasznú tevékenységek pénzügyi teljesítéséhez használtuk fel a következők szerint:

• az egyesületi szaklapok kiadásához	1.654.319 Ft
• hagyományápolásra, a bányászok és kohászok szakmai megbecsülésére	1.756.535 Ft
• fiatalok részvételének támogatása egyesületi rendezvényeken	215.909 Ft
• kegyeleti költségekre	245.156 Ft

Egyesületünk minden tagja és választott tisztségviselője nevében megköszönöm ezt a jelentős támogatást, és kérem, hogy a jövőben is támogassák 114 éves egyesületünk célkitűzéseit.

Budapest, 2006. szeptember 30.

Jó szerencsét!

Dr. Tolnay Lajos
elnök

Szentpéteri Péter

(1940-2006)

*„Gyorsan elszálló napok,
rohanó évek,
gondok, örömök, tervek,
megkezdett gondolatok,
ki nem mondott szavak, remények,
mindennek vége lett.
Isten Véletek.”*

E gyönyörű idézet vezette be a Szentpéteri Péter okl. kohómérnök halálhírét tudunkra adó közlést a Fejér megyei Hírlap 2006. július 17-ei számában. Akik olvasták és Péter barátunkat ismerték, megdöbbentek e szomorú hír láttán.

1940. szeptember 26-án született Székesfehérváron. A Gróf Széchenyi István (átmenetileg akkor Szamuely Tibor) Gépipari Technikumban érettségizett, majd a Székesfehérvári Könnyűféműben kezdett dolgozni, ott, ahol édesapja is dolgozott. A szorgalmas, tehetséges ifjú szakembert a vállalat vezetősége (néhány társával egyetemben) további ismeretszerzésre ösztöndíjasként felsőfokú képzésre íratta be. Így került a Nehézipari Műszaki Egyetemre (Miskolc), ahol 1965-ben okl. kohómérnök diplomát szerzett.

A Könnyűféműbe ment vissza dolgozni. A technológiai osztályon részt vett a vállalat ún. „Technológiai alapok” rendszerének kidolgozásában. Itt kapcsolódott be az Egerszegi János termelési főmérnök által vezetett számítógépes termelés-irányítási rendszer kialakításába, bevezetésébe. A vállalat nagyarányú fejlesztése volt ez az időszak. A magyar alumíniumiparon belül a hengerelt termékek gyártása maradt el a legszembetűnőbbben. 1965 augusztusában kezdődött meg a

szélesszalag hengermű építése. Mivel az új technológia berendezéseit a Szovjetunióból szerez-tük be, ezért a létesítendő új üzem szakemberei tanulmányozták azokat a Belaja Kalitva-i (SZU) gyárban. Péter is részt vett ezeken a tanulmány-utakon. A hengermű gyáregység beüzemelését követően felelős beosztásba került, a termelési osztály vezetője lett, amely naponkénti számon-kéréssel és megfeleléssel járt. Újabb megméret-tetést, megterhelő idegmunkát jelentett, amikor a kereskedelmi főmérnökség szállítmányozási osztályának vezetője lett (vevőszolgálat, raktá-rozás, szállítási határidők teljesítése stb.). Innen ment nyugdíjba.

Munkatársai, beosztottjai iránt megértő, haragot nem tartó, megbántást kerülő vezető volt.

Közösségi ember volt, fiatal kora óta az osztály, az évfolyam egyik motorja. 1963-ban lépett be az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egye-sületbe, ahol a helyi csoport egyik szervezője, rendezvényeinek lelkes résztvevője volt. 2003-ban kapta meg 40 éves tagsága elismeréseként a Soltz Vilmos-émlékérmét.

Nyugdíjazása után kevés ideje maradt a fáradás-gos évek kipihenésére. Egyre romló egészségi ál-lapota miatt kórházi kezelésre, műtetre ment, ott aludt el örökre.

2006. július 20-án búcsúztunk tőle, osztály- és évfolyamtársai, barátai, volt munkatársai, ismer-ősei. Valamennyiünk nevében Clement Lajos vett tőle végső búcsút és kívánt ősi bányász-ko-hász köszönéssel utolsó Jó szerencsét!

Csömöz Ferenc